

Valtioneuvoston asettama naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunta

Lastensuojelun Keskusliiton lausunto yhteenvedosta esitettävistä toimenpiteistä Istanbulin sopimuksen toimeenpanemiseksi

Lastensuojelun Keskusliiton tehtävänä on lastensuojelun kehittäminen ja alalla toimivien järjestöjen, kuntien ja valtiovallan yhteistoiminnan edistäminen. Keskusliitolla on 94 jäsenjärjestöä ja 39 kunta- tai kuntayhtymäjäsentä. Keskusliitto tavoittelee yhteiskunnassa tilannetta, jossa lasten tarpeet on aidosti asetettu etusijalle päätöksenteossa ja että lapselle kuuluvat oikeudet toteutuvat täysimääräisinä.

Lastensuojelun Keskusliitto haluaa nostaa esiin lapsiin kohdistuvan suoran ja epäsuoran perheväkivallan osana Istanbulin sopimuksen soveltamisalaa. Valtioneuvoston asettaman naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunta (NAPE) on yhteenvedossaan esitettävistä toimenpiteistä Istanbulin sopimuksen toimeenpanemiseksi paikantanut kattavasti kannatettavia toimia erityisesti naisiin kohdistuvan väkivallan osalta. Kuitenkaan yhteenvedossa ei juurikaan käsitellä lapsia perheväkivallan uhreina ja lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyviä toimenpiteitä. Lastensuojelun Keskusliitto esittää, että toimikunta arvioi vielä kokonaisvaltaisesti toimenpiteet Istanbulin sopimuksen toimeenpanemiseksi niin, että niissä tulee täysimääräisesti huomioitua lapsiin kohdistuva väkivalta ja Istanbulin sopimuksen artiklojen mukaisesti 1) lapsiin kohdistuvan väkivallan ennaltaehkäisyyn liittyviin toimenpiteet, 2) lapsiuhrien suojelemiseen liittyvät toimenpiteet, 3) tekijöiden vastuuseen saattamiseen liittyvät toimenpiteet sekä 4) suunniteltujen toimien yhteensovittaminen.

Sen lisäksi, että lapset kuuluvat perheväkivallan potentiaalisina suorina ja epäsuorina uhreina Istanbulin sopimuksen mukaiseen suojeluun, on lapsiin kohdistuvan väkivallan ennaltaehkäisyllä erityinen merkitys kaiken perheissä tapahtuvan väkivallan vähentämisessä. Lapsuudessa koettu perheväkivalta ja kurittava kasvatustapa ovat merkittäviä aikuisuuden väkivaltaisen käytöksen riketekijöitä.

Yksityiskohtaisina ehdotuksina Lastensuojelun Keskusliitto esittää, että

- 13 artiklan osalta suunniteltavassa väkivaltaa ennaltaehkäisevässä valistuksessa otetaan erityisinä kysymyksinä huomioon lapsiin kohdistuvan perheväkivallan ja väkivaltaisten kasvatuskäytäntöjen kitkeminen. Tarve lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyvälle asennetyölle on olemassa, kun mm. tuoreen Lastensuojelun Keskusliiton selvityksen mukaan kolmannes vastaajista piti tukistamista hyväksyttävänä kasvatustapana ja 41 % selvitykseen vastanneista vanhemmista oli käyttänyt jotain väkivallan muotoa lastensa kasvatuksessa.
- Naiset käyttävät em. selvityksen perusteella enemmän väkivaltaisia kasvatustapojen kuin miehet. Vaikuttaminen siihen, että miehet viettäisivät nykyistä enemmän aikaa lasten kanssa tasapuolista vanhemmuudesta aiheutuvaa kuormitusta ja ehkäisee lapsiin kohdistuvaa perheväkivaltaa. Toimenpide-ehdotuksiin tulisi lisätä 12 artiklan osalta, että hallituksen perhevapaauudistusta pitäisi

arvioida myös Istanbulin sopimuksen ja lapsiin kohdistuvan perheväkivallan vähentämisen näkökulmasta.

- 16 artiklan 2. kohdan osalta tulisi toimenpide-ehdotuksiin lisätä pedofiilisia taipumuksia omaavien henkilöiden ennaltaehkäisevä hoito. Lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten ennaltaehkäisyn kannalta on erittäin merkittävää, että pedofiilisia taipumuksia omaaville henkilöille on tarjolla matalan kynnyksen hoitoa ennen kuin he syyllistyvät rikoksiin. Sexpo-säätiö on useiden tahojen kanssa pyrkinyt aloittamaan matalan kynnyksen hoito-ohjelman, muttei ole saanut siihen riittävää rahoitusta. Istanbulin sopimuksen lisäksi valtiota velvoittaa tässä mm. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta.
- 25 artiklan mukaiset SERI-tukikeskukset tulisi laajentaa myös seksuaalirikosten uhreiksi joutuneiden lasten hoitoon ja tukeen. Tällä hetkellä niiden toimialaan kuuluu ainoastaan täysi-ikäisille annettava hoito ja tuki.